

volt kitámasztva. A Balassi B. u. 3. sz. ház kertjében a 42. sz. ároktól 5,5 m-re egy további árkot húztunk, amelyben ugyancsak megtaláltuk az erődfal alapozási síkjait kijelölő két párhuzamos kősort. Ennek az ároknak a közelében, a Balassi B. u. 3. sz. ház kertjében várható az É-i falszakasz kezdő tornyának előkerülése. E toronynak a feltárása lesz a következő ásatási évad legfontosabb feladata.

Az ásatás során a korábbi években megszokott késő római bélyeges téglák típusok kerültek elő, amelyek az ún. OFARN csoportba tartoznak, vagy a legio X gemina magistri figlinariumait nevezték meg. Ezek a bélyeg-típusokon kívül egy nem rendeltetésszerűen felhasznált imbrex töredékén Frigeridus v. p. dux bélyegének a töredéke olvasható.

MRÁV ZSOLT

128. Gyál, 7., 7/A sz. lelőhely

(Pest megye) I, Ú

2006. május 15–17. között a MOL Tiszaújváros–Százhalombatta terméktávvezeték bővítését megelőzően végeztünk feltárást a lelőhelyen (MOL 8. lh.), ahol 2003-ban az M0 autópályával kapcsolatos munkák során egy középső bronzkori telep került elő. Az 1000 m²-es, 5 m széles területen 2 objektumot tártunk fel, melyek lelet nélküli árkok, a lehumuszolt keskeny sáv K-i végén feküdtek.

7/A lh.: A MOL 7. sz. lelőhelyen 2003-ban egy középkori telep került elő. 2006. május 15–17. között a lehumuszolt 826 m²-es, 5 m széles területen 2 objektumot tártunk fel, 1 árkot, 1 gödröt. Az árok tetejéről újkori mázas kerámia és állatcsont került elő. A gödör, a tetején talált fémtöredékek alapján valószínűleg szintén újkori. A lehumuszolt területen további objektum nem került elő.

KOVÁCS ÁGNES

129. Gyál, 7/B sz. lelőhely

(Pest megye) Szk, Sza, Á, Kö?

2006. október 16. és november 13. között végeztünk próbafeltárást a Bem József u. és a Gyáli-patak által közrefogott 15 ha-os, valamint a TESCO mögötti kb. 1 ha-os területen. Összesen 7360 m²-en tisztáztuk a lelőhely kiterjedését. 1999-ben az épülő Vecsés–Csepel II. gázvezeték megelőző feltárással Dinnyés István szkíta lelőhely részletét tárta fel ezen a területen.

A 72 kutatóárokából 45-ben voltak régészeti jelenségek. A 138 objektumból 30-nak a korát sikerült megállapítani (13 szkíta, 4 szarmata, 2 Árpád-kori, 1 késő Árpád-kori, vagy kora középkori (?), és 10 újkori objektum). Típusukat tekintve 61 gödör, 49 árok, 9 ház, 1 kemence, 16 cölöplyuk és 2 sír folyt ki.

A próbafeltáráson előkerült régészeti leletanyag zöme egy szkíta település objektumaiból származik. Többnyire kézzel formált kerámiát, és néhány korongolt, behúzott peremű tál töredékét találtuk, valamint a 7. sz.

szkíta gödörben egy kis agyagcsörgő volt. A szarmata és Árpád-kori lelőhelyet kevés, 1–2 db kerámia jelezte. A 8. sz. késő Árpád-kori, vagy kora középkori ház (?) részletének bontásakor többek között faragott mészkövek és üvegtöredékek kerültek elő. A 131. sz. objektum egy II. világháborúban elesett szovjet katona sírja, a 74. sz. objektum egy ismeretlen korú rabolt sír volt.

A leletanyag a nagykorösi Arany János Múzeumba került.

Munkatárs: Bartucz Jánosné régésztechnikus.

ZSOLDOS Á. ATTILA

130. Gyál, 8–9/A–14. sz. lelőhely

(Pest megye) B, Á, Ú, I

A Gyáltól DK-re fekvő Csárda-rét nevű határrészben, az épülő Tiszaújváros–Százhalombatta MOL-vezeték fektetését megelőzően tártuk fel 5 m szélességben és kb. 550 m hosszan a lelőhely (MOL 2–3 lh.) újabb részletét. A Gyáli-pataktól délre eső terület nagyrészt lapos, kisebb kiemelkedésekkel és mára nagyrészt kivágott erdővel tagolt.

A 2006. április közepe és május közepe között zajló feltáráson ritkán, szórtan elhelyezkedve 79 objektumot találtunk. Közülük 2 bronzkori, 43 Árpád-kori, 6 újkori és 28 ismeretlen korú. Típusuk szerint 35 árok, 32 gödör, 6 ház, 3 kút és 3 cölöplyuk volt. A cölöplyukak az egyik ház rövid oldalával párhuzamosan, sorban helyezkedtek el. Az Árpád-kori árkok nagy része szórtan elhelyezkedő, szögletes karámárok részlete volt. Négy esetben sikerült megfigyelni az árok alján található, négyszög és háromszög alakú, szabályosan elhelyezkedő szerszámnyomokat, amelyet valószínűleg ásó hagyhatott. Figyelemre méltó ezenkívül egy agyaggal kitapasztott padlójú és oldalú Árpád-kori ház, amelynek oldalába félkör alakú kemencét vájtak. Egy másik, szintén Árpád-kori háznak épségben megmaradt rézsús kürtője volt, vele szemben helyezkedett el épített, kővel megerősített, szögletes kemencéje, amelynek aljára törött malomkővet helyeztek.

A lelőhelyen korábban már két ízben folyt ásatás, amelynek nyomait több esetben megtaláltuk. A 2003–2004-es M0 autópálya megelőző feltárással bebizonyosodott, hogy a Gyál 8. és Gyál 9/A lelőhelyek összefüggnek, az ideai ásatáson a Gyál 14. sz. lelőhellyel való összefüggésére derült fény.

Gyál 14. sz. lh. (MOL 4. lh.): A Gyáltól DK-re fekvő határrészben, az egykori juhászattól DK-re található a lelőhely. Újabb részletét 5 m szélességben és 130 m hosszan tártuk fel. A ritkán, szórtan elhelyezkedő objektumok kisebb részét egy erősen lekopott ÉNy–DK irányú dombon, nagyobb részét a dombtól ÉK-re elterülő lapos, enyhén lankás területen találtuk.

A feltárást 14 gödör, 8 árok, 2 kút, és egy ház részlete került elő. Az objektumok közül 13 Árpád-kori, 8 újkori (nagyrészt valószínűleg II. világháborús lövészgödör) és 4 bizonytalan korú. Az Árpád-kori objektumok

közül említést érdemel 3 szögletes karámárok részlete, valamint egy tapasztott padlójú házrészlet, amelynek kb. 1/3-át sikerült feltárni.

A lelőhelyen korábban két alkalommal folyt leletmentés. 1999-ben szintén MOL-vezeték fektetését megelőzően, és 2003-ban az M0 autópálya építése kapcsán. A lelőhelyrészlet ezekkel a területekkel való közvetlen összefüggését nem sikerült tisztázni, az azonban bebizonyosodott, hogy a Gyál 8. sz. lelőhellyel a most feltárt 25 objektum szerves egységet alkot.

A leletanyag a nagykovácsi Arany János Múzeumba került.

Munkatársak: Fodor Péter és Szabó Gergely régésztechnikusok.

ZSOLDOS Á. ATTILA

131. Gyál, 9. sz. lelőhely (MOL 1. lh.)

(Pest megye) Szk, N, Á, Ú, I

Gyáltól DK-re, a Gyáli-patak és egy ültetett nyárfa- és fenyőerdő között található a lelőhely. A MOL Tiszaújváros–Százhalombatta terméktávvezeték bővítését megelőzően 2006. május közepe és június vége között folyt a feltárás. Mély fekvésű területen, erősen agyagos altalajon 81 objektumot tártunk fel. A lelőhelyből egy 270 m hosszú és 5 m széles sávot kutattunk. A 81 objektum legnagyobb része árok (43 db), amelynek többsége egy összefüggő árokrendszert alkot. Az árokokon kívül 25 gödröt, 10 anyagnyerő gödröt és 3 házat tártunk fel. Az objektumokból sok esetben kézzel formált, jellegtelen kerámia került elő, amelynek korát nem sikerült megállapítani, jelentős részükben nem is volt leletanyag. Ezért 54 objektum kora ismeretlen. Előkerült 13 szkíta objektum (főleg gödör), amelyekben néhány szürke, behúzott peremű tál és felhúzott fülű bögre töredéke volt. Kilenc objektumot – köztük egy házat – találtunk, amelyek kora a késő népvándorlás kor és a kora Árpád-kor közé tehető.

A lelőhelyen korábban már két ízben folyt ásatás, 1999-ben szintén egy MOL-vezeték megelőző feltárása, és 2003–2004-ben M0 autópálya megelőző feltárása.

A leletanyag a nagykovácsi Arany János Múzeumba került.

Munkatársak: Fodor Péter, Kiss Enikő és Szabó Gergely régésztechnikusok.

ZSOLDOS Á. ATTILA

132. Gyál, 10. sz. lelőhely (MOL 10. lh.)

(Pest megye) Á?

A lelőhelyen az M0 autópálya építésével kapcsolatos megelőző munkák során 2004-ben Tomka Gábor Árpád-kori telep részletét tárták fel. 2006-ban a MOL Tiszaújváros–Százhalombatta terméktávvezeték bővítését megelőzően végeztünk itt feltárást az 5 m széles nyomvonalon, összesen 1497 m²-es területen. Ekkor 22 objektum került elő, amelyek közül 10 árok és 12 gödör.

Egy árokból került elő régészeti lelet, egy díszítetlen oldaltöredék, feltehetően Árpád-kori. Egy gödör feltárása alapján egyértelműen újkori. Az objektumok a lelőhely hosszú, keskeny sávján elszórtan feküdtek, a legsűrűbben a lelőhely K-i, illetve Ny-i végén. A lelőhely K-i végén előkerült 6 gödör nagyon sekély, az objektumok középső és felső részét az intenzív mezőgazdasági munkák valószínűleg már korábban elpusztították, a gödröknek csak a legalja maradt meg.

Munkatárs: Szabó Gergely régésztechnikus.

KOVÁCS ÁGNES

133. Gyál, 22. sz. lelőhely (MOL 9. lh.)

(Pest megye) Szk?, Ú

2006. április 27. és május 15. között a MOL Tiszaújváros–Százhalombatta terméktávvezeték bővítését megelőző feltárást végeztünk. A lelőhelyen 2002-ben az M0 autópálya megelőző ásatásai során Pétervári Tamás középkori telep objektumait tárták fel. Most a nyomvonal 5 m szélességében, 2620 m²-en 30 objektumot találtunk.

A jelenségek közül 15 árok, 12 gödör és 3 cölöplyuk. Az objektumok közül valószínűleg szkíta kori egy árok és egy gödör. Mindkét objektumban kevés kézzel formált, díszítetlen cserepet találtunk, a gödörben emellett néhány korongolt kerámiatöredéket is. Egyértelműen újkori egy árok, amelynek betöltéséből mázas kerámia és állatcsont került elő. Feltárjuk, alakjuk, betöltésük alapján újkori további öt gödör. A többi objektum lelet nélküli. Az objektumok nagy területen, viszonylag elszórtan helyezkedtek el. Az objektumokban legsűrűbb rész a feltárt terület Ny-i vége. Az itt feltárt jelenségek között feküdt az újkori árok, ez alapján valószínű, hogy ezen a részen, az árok szomszédságában előkerült objektumok is újkoriak, feltehetően egy újkori tanya részei. A legérdekesebb jelenség ezen a területen a 41. sz. árok, amelynek alján 3 cölöplyukat figyeltünk meg, feltehetően kerítés alapárka lehetett.

A szkíta cserepeket tartalmazó objektumok ettől kissé K-re, de még a lelőhely Ny-i részén feküdt. Valószínűleg a közelükben található melléklet nélküli gödör és árok is a szkíta telep része lehetett. A lelőhely K-i, 143 m hosszú szakaszán csak két árok került elő, ezen a részen ismét újkori bolygatás nyomait figyeltük meg.

Munkatárs: Szabó Gergely régésztechnikus.

KOVÁCS ÁGNES

134. Gyál, 24. sz. lelőhely (MOL 6. lh.)

(Pest megye) Sza, Á

A lelőhelyen, amely az M0 autópálya építésével kapcsolatos ásatások (2004) alapján mint késő bronzkori és Árpád-kori telep volt ismert, a MOL Tiszaújváros–Százhalombatta terméktávvezeték bővítését megelőző feltáráson 2006-ban az 5 m szélességben lehumusztolt nyomvonalon 170 m² volt régészetileg érintett. Ám mindössze 5 objektum került elő.